

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie przewiduje nowelizację rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie dokumentów wydawanych w związku z przebiegiem lub ukończeniem studiów podyplomowych i kształcenia specjalistycznego (Dz. U. poz. 1791), zwanego dalej „nowelizowanym rozporządzeniem”, które zostało wydane na podstawie upoważnienia zawartego w art. 164 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Zgodnie z przepisami ustawy studia podyplomowe mogą być prowadzone przez uczelnię, instytut badawczy oraz instytut Polskiej Akademii Nauk, natomiast kształcenie specjalistyczne – przez uczelnię zawodową (art. 163 ust. 1 ustawy). Osoba, która ukończyła studia podyplomowe, otrzymuje świadectwo ukończenia tych studiów. Wzór świadectwa określa podmiot prowadzący studia podyplomowe (art. 160 ust. 4 ustawy). Niezbędne elementy świadectwa ukończenia studiów podyplomowych są określone w § 2 ust. 1 nowelizowanego rozporządzenia. Natomiast osoba, która ukończyła kształcenie specjalistyczne, otrzymuje świadectwo dyplomowanego specjalisty albo świadectwo dyplomowanego specjalisty technologa. Wzory świadectw określa uczelnia (art. 161 ust. 4 ustawy). Niezbędne elementy świadectwa dyplomowanego specjalisty i świadectwa dyplomowanego specjalisty technologa są określone w § 3 nowelizowanego rozporządzenia.

Celem zmiany nowelizowanego rozporządzenia jest rozszerzenie i doprecyzowanie regulacji określających niezbędne elementy świadectwa ukończenia studiów podyplomowych. W toku bieżącego monitorowania efektów działania przepisów regulujących prowadzenie studiów podyplomowych zauważono, że świadectwo ukończenia tych studiów w niewystarczającym zakresie odzwierciedla istotne informacje dotyczące odbytego na tych studiach kształcenia. W związku z tym stwierdzono potrzebę rozszerzenia katalogu niezbędnych elementów świadectwa ukończenia studiów podyplomowych. W § 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze i drugie projektu dotyczących zmiany § 2 ust. 1 nowelizowanego rozporządzenia zaproponowano uzupełnienie tego katalogu o:

- 1) datę rozpoczęcia i datę zakończenia studiów podyplomowych;
- 2) liczbę godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
- 3) informacje dotyczące miejsca odbywania praktyk zawodowych, jeżeli program studiów

podyplomowych przewidywał praktyki zawodowe;

- 4) informacje o zrealizowaniu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lub do uzyskania uprawnień zawodowych, jeżeli dotyczy.

Wprowadzenie do świadectwa ukończenia studiów podyplomowych wskazanych wyżej elementów wynika z dbałości o zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia na studiach podyplomowych i ma na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa potwierdzania odbytego na tych studiach kształcenia.

Ponadto ocenia się, że rozszerzenie katalogu niezbędnych elementów świadectwa ukończenia studiów podyplomowych o informacje opisujące w szerszym zakresie odbyte kształcenie wpłynie pozytywnie na sposób organizacji tego kształcenia. Wskazanie dat rozpoczęcia i zakończenia studiów podyplomowych pozwoli na weryfikację zgodności czasu trwania tych studiów z obowiązującymi przepisami (zgodnie z art. 160 ust. 1 ustawy studia podyplomowe trwają nie krócej niż 2 semestry; przepisy szczególne mogą wprowadzać dłuższy czas trwania studiów podyplomowych np. w ust. 1.11. w części I załącznika nr 1 oraz w ust. 1.14. w części I załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 453) wskazano, że w przypadku kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela studia podyplomowe trwają nie krócej niż 3 semestry). Z kolei uzupełnienie informacji zawartych w świadectwie ukończenia studiów podyplomowych o wskazanie liczby godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz miejsca odbywania praktyk zawodowych umożliwi pełniejszą ocenę zrealizowanego na tych studiach kształcenia, uwzględniając zarówno jego aspekt organizacyjny, jak i wymiar praktyczny.

Z kolei absolwentom studiów podyplomowych wprowadzane zmiany umożliwią legitymowanie się świadectwem ukończenia tych studiów wskazującym istotne dla pracodawcy informacje dotyczące odbytego kształcenia. Kluczowe jest bowiem, że możliwość wykonywania określonych zawodów, sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk jest uzależniona od uzyskania określonych kwalifikacji, których nabycie może nastąpić m.in. w drodze ukończenia studiów podyplomowych. Stosowne wymogi w tym zakresie są regulowane odrębnymi aktami prawnymi pozostającymi w kompetencjach właściwych organów albo są określane przez pracodawców w ramach regulacji zakładowych. W związku z tym informacje zawarte w świadectwie ukończenia studiów podyplomowych stanowią w takich przypadkach podstawę do rozstrzygnięcia przez uprawnione podmioty, w tym

także pracodawców, o posiadaniu przez osobę legitymującą się tym świadectwem kwalifikacji lub uprawnień zawodowych niezbędnych do wykonywania zawodu, sprawowania funkcji czy zajmowania stanowiska.

Wprowadzane zmiany w szczególności będą dotyczyły kształcenia na studiach podyplomowych przygotowujących do wykonywania określonego zawodu lub do uzyskania określonych uprawnień zawodowych. Podmioty prowadzące te studia podyplomowe będą miały obowiązek umieszczania na świadectwie ukończenia tych studiów informacji o zrealizowaniu przez osobę legitymującą się tym świadectwem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lub do uzyskania uprawnień zawodowych. Zamieszczenie powyższych informacji w świadectwie ukończenia studiów podyplomowych będzie konieczne w przypadku studiów podyplomowych realizowanych zgodnie z wymogami określonymi np. w: rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 października 2021 r. w sprawie minimalnych wymogów programowych dla studiów podyplomowych z zakresu metodyki i metodologii pracy socjalnej w uczelni realizującej studia na kierunku praca socjalna lub w zakresie pracy socjalnej (Dz. U. poz. 1962), rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 12 czerwca 2014 r. w sprawie minimalnych wymogów programowych dla studiów podyplomowych w zakresie wyceny nieruchomości (Dz. U. poz. 826 oraz z 2023 r. poz. 903), rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 10 lipca 2023 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami (Dz. U. poz. 1515), czy w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. poz. 704 oraz z 2004 r. poz. 2468).

W § 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze projektu dotyczącym zmiany w § 2 ust. 1 pkt 7 nowelizowanego rozporządzenia przewidziano ponadto korektę o charakterze redakcyjnym, mającą na celu dostosowanie użytego w tym przepisie nazewnictwa zajęć prowadzonych w ramach kształcenia podyplomowego do określeń stosowanych w ustawie – w zaproponowanym brzmieniu przepisu zrezygnowano z użycia określenia „zajęcia teoretyczne”, zastępując je określeniem „zajęcia”, a określenie „zajęcia praktyczne” zastąpiono określeniem „zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne”. Analogiczną korektę w zakresie informacji zawartych w świadectwach dyplomowanego specjalisty i dyplomowanego specjalisty technologa przewidziano w § 1 pkt 2 projektu dotyczącym zmiany § 3 pkt 7 nowelizowanego rozporządzenia.

W § 1 pkt 1 lit. b projektu przewiduje się dodanie ust. 3 w § 2 nowelizowanego rozporządzenia, w którym zostaną określone elementy, które dodatkowo powinno zawierać świadectwo ukończenia studiów podyplomowych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela. Kształcenie na studiach podyplomowych w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela jest uregulowane w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, w załącznikach nr 1 i 3 do rozporządzenia. W przypadku świadectwa ukończenia tych studiów podyplomowych istotne jest zamieszczenie w nim informacji, że osoba, która ukończyła takie studia, odbyła kształcenie zgodnie ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela określonym w wyżej wymienionym rozporządzeniu oraz uzyskała przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela ze wskazaniem przedmiotu lub rodzaju zajęć, które może prowadzić, w tym jako nauczyciel pedagog specjalny, nauczyciel logopeda lub nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Należy wyjaśnić, że informacje w tym zakresie są obecnie obligatoryjnie zamieszczane w suplemencie do dyplomu ukończenia studiów, którego wzór określa załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2787).

W § 1 pkt 1 lit. a tiret trzecie projektu dotyczącym zmiany § 2 ust. 1 pkt 8 nowelizowanego rozporządzenia zaproponowano wprowadzenie możliwości umieszczania na świadectwie ukończenia studiów podyplomowych, zamiast pieczętki imiennej osoby podpisującej to świadectwo, nadruku informacji odpowiadających danym zawartym na tej pieczętce. Pozwoli to na usprawnienie procesu sporządzania i wydawania wskazanych dokumentów. Analogiczną zmianę wprowadza się w przypadku świadectw dyplomowanego specjalisty i dyplomowanego specjalisty technologa (w § 1 pkt 2 projektu dotyczącym zmiany § 3 pkt 8 nowelizowanego rozporządzenia).

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia. Zaproponowany okres *vacatio legis* zapewni podmiotom prowadzącym studia podyplomowe i kształcenie specjalistyczne wystarczający czas na dostosowanie wzorów świadectw do nowych wymogów, określonych w projekcie rozporządzenia. Wszystkie osoby, które ukończą studia podyplomowe lub kształcenie specjalistyczne po dniu wejścia w życie rozporządzenia, otrzymają świadectwa sporządzone według nowych wzorów, uwzględniających niezbędne elementy określone w niniejszym rozporządzeniu.

Należy wskazać, że brak jest możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do wydania projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projektowane rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowane rozporządzenie nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Projektowane rozporządzenie nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane rozporządzenie nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projektowane rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.